

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

SIMULARE

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Subiectul logic al propoziției „*Meditațiile orientale și artele marțiale sunt tehnici eficiente de control al conștiinței*” este:
  - meditațiile orientale
  - tehnici eficiente de control
  - meditațiile orientale și artele marțiale
  - tehnici eficiente de control ale conștiinței
- Extensiunea termenului *roman psihologic* are în vedere:
  - totalitatea romanelor psihologice
  - proprietățile esențiale ale romanelor psihologice
  - proprietățile accidentale ale romanelor psihologice
  - totalitatea romanelor psihologice recunoscute de public
- Ca specii ale genului *propoziții categorice*, termenii *propoziție universală afirmativă* și *propoziție universală negativă* sunt în raport de:
  - identitate
  - contrarietate
  - ordonare
  - contradicție
- Propoziția „*Nu mor caii când vor câinii*” este:
  - universală negativă
  - particulară afirmativă
  - universală afirmativă
  - particulară negativă
- O operație de clasificare constă în:
  - ordonarea unei părți esențiale ale elementelor genului
  - gruparea genurilor într-o specie comună
  - distribuirea elementelor genului în două specii
  - gruparea speciilor într-un gen comun

6. Printre elementele demonstrației nu se găsește:

- a. fundamentul demonstrației
- b. criteriul demonstrației
- c. teza de demonstrat
- d. procedeul demonstrației

7. Din falsitatea propoziției *Niciun S nu este P* se deduce adevărul propoziției *Unii S sunt P* pe baza raportului de:

- a. contradicție
- b. contrarietate
- c. subalternare
- d. subcontrarietate

8. Inducția incompletă este un exemplu de argument în care:

- a. se generalizează, plecând de la toate obiectele unei clase
- b. se particularizează, plecând de la o parte a obiectelor unei clase
- c. se generalizează, plecând de la o parte a obiectelor unei clase
- d. se particularizează, plecând de la toate obiectele unei clase

9. Singura figură silogistică în care nu există niciun silogism valid cu concluzie afirmativă este:

- a. figura I
- b. figura II
- c. figura III
- d. figura IV

10. Printr-un raționament nedeductiv se trece de la:

- a. universal în premise, la particular în concluzie
- b. general în premise, la particular în concluzie
- c. particular în premise, la general în concluzie
- d. general în premise, la individual în concluzie

20 puncte

B. Fie termenii A, B, C și D, astfel încât termenul A se află în raport de încrucișare cu termenii B, C și D. Termenul B este subordonat termenului C, iar acesta din urmă este subordonat termenului D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni.

4 puncte

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- a. Niciun A nu este D.
- b. Toți C sunt D.
- c. Niciun B nu este C.
- d. Unii D nu sunt C.
- e. Toți A sunt D.
- f. Toți B sunt D.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Multe dintre politicile publice sunt programe coerente.*
2. *Orice sculptură este operă de artă nemuritoare.*
3. *Nicio inferență nedeductivă nu este argument valid.*
4. *Unele state europene nu sunt democrații puternice.*

A. Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor 1 și 2. **2 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subalternă propoziției 2, contrara propoziției 3 și supraalternă propoziției 4. **8 puncte**

C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și de obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

D. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, obversa conversei propoziției 1. **4 puncte**

E. Doi elevi, X și Y, opiniază astfel:

X: *Întrucât unii filosofi sceptici nu admit certitudinea, conchid că unele certitudini nu sunt admise de filosofi sceptici.*

Y: *În măsura în care unele moduri de viață ale filosofilor antici erau altruiste, atunci unele moduri de viață ale filosofilor antici nu erau egoiste.*

Pornind de la această situație:

a) scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**

b) precizați corectitudinea/incorectitudinea raționamentelor formalizate; **2 puncte**

c) explicați corectitudinea/incorectitudinea raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: *eao-1* și *aeo-3*.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați, explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „*Unii laureați ai premiului Oscar nu sunt artiști recunoscuți*”. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Dacă toți oamenii care dau dovadă de prudență sunt înțelepți, atunci niciun om care dă dovadă de prudență nu este impulsiv, întrucât niciun om înțelept nu este impulsiv*.

a. Precizați termenul mediu al silogismului dat. **2 puncte**

b. Menționați, în limbaj natural, premisa minoră a silogismului dat. **2 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Inteligența este o trăsătură de personalitate care nu trebuie confundată cu înțelepciunea.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul

a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*intelență*”. **4 puncte**